

SPF-bedrijf Mouton maakt doelstelling waar “Straks produceren we 5 biggen per uur arbeid!”

TEKST EN BEELD: FRANKY DE LETTER

Toen Bart en Bénédicte Mouton-Dobbels in juli 2006 hun gloednieuwe etagestal bevolkten met ruim 1.600 SPF-zeugen, hadden ze zich tot doel gesteld op jaarbasis 45.000 biggen af te leveren. Die doelstelling is inmiddels ruim gehaald. “We zullen 2007 allicht afronden met een globale productie van 48.000 biggen. Genoeg voor een productiviteit van 4,8 biggen per gepresteerd uur”, verwelkomde Bart Mouton ons.

Trouwe lezers herinneren zich ongetwijfeld ons verslag* van de voorstellingsdag van de eerste varkensstal met een verdieping in België: het bedrijf Mouton in Lochristi. Ruim een jaar na de opstart werd *Varkensbedrijf* ontvangen voor een stand van zaken.

SPF-voordeel

Het management van het bedrijf Mouton is in menig opzicht uitzonderlijk. De aanpak correspondeert met name met de bedrijvigheid van de vooralsnog kleine groep van SPF-bedrijven die België intussen rijk is. Bart en Bénédicte bevolkten hun bedrijf met Danbred-zeugen vanop het Duitse bedrijf Babyporc aangevoerd. Bloedstaalname na de opstart bevestigde dat de dieren vrij zijn van APP, PRRS en Mycoplasma. “Verder zijn ze ook vrij van *Brachispira* en schurft”, verduidelijkt Bart.

Of dit ook betekent dat er geen medicatie meer moet worden gebruikt? “Dat zou te mooi zijn”, antwoordt Bart. “Maar toch, als ik de kosten voor diergeneesmiddelen vandaag vergelijk met de kosten die we vroeger voor onze 700 traditionele zeugen en biggen moesten maken, dan praten we per jaar over een besparing van 33 euro per zeug en 1,5 euro per big (zie tabel). Na een jaar is het bovendien mijn overtuiging dat de SPF-dieren ook veel efficiënter omgaan met hun voeder. Ik stel vast – alweer op basis van mijn vroegere ervaringen – dat ik 15 procent voeder bespaar bij de zeug. Nog een verschil dat kan tellen, zeker vandaag de dag.”

Couveuse onmisbaar

Tijdens onze rondgang op het bedrijf vielen ons de talrijke grote biggenesten op. De Moutons zijn heel tevreden van de Danbred-genetica.

Over de laatste vier groepen waren er gemiddeld 14,52 levend geboren biggen. Bij deze zeug telden we onmiddellijk na de geboorte zelfs 17 biggen.

“Over de laatste vier groepen telden we gemiddeld 14,52 levend geboren biggen”, zegt Bénédicte. “We stellen vast dat er gemiddeld 16,24 vruchten aanwezig zijn. Doelstelling van ons team en onze adviseurs is dat aantal om te zetten in levende biggen. Het gemiddeld aantal gespeende biggen per zeug noteert op dit moment 12,47.”

Dit resultaat zou uiteraard onmogelijk zijn zonder de inzet van een couveuse. Bij de constructie van de stal werd er dan ook voorzien in 2 afdelingen voor moederloze opfok. Mambofeeders maken voor de biggen een evenwichtig brijpapje aan. “Wij weten hierbij het advies van Denkavit sterk te appreciëren”, geeft Bart aan. “De ervaringen met deze couveuse was overigens zo positief dat we recent besloten om ook voor onze opfokzeugjes een vergelijkbare couveuse te maken. Volgens de principes van *early weaning* worden kandidaatopfokzeugjes hierin al vanaf dag 10 ondergebracht. Aldus wordt de

ziekteoverdracht van de moederdieren maximaal beperkt en verhoogt de gezondheidsstatus.”

Eigen selectie

De SPF-dieren waarmee het bedrijf bevolkt werd wogen tussen de 5 en de 140 kilogram; kwestie van onmiddellijk met een volwaardige populatie van start te gaan. “Dat 97 procent van alle geleverde dieren ook effectief geïnsemineerd werd was een bijzondere meevaller. Maar het getuigt ook van een gezonde stapel”, zegt Bénédicte.

Intussen is het eigen opfokprogramma al goed opgeschoten. Midden november waren er al 1.022 eigen opfokzeugjes op het bedrijf geboren. Ook dit facet van het hedendaagse bedrijfsmanagement wordt bijzonder professioneel aangepakt. Bart heeft zich onder andere tot doel gesteld het aantal tepels te verhogen tot 16. “Met meer dan 14,5 levend geboren biggen

Elk personeelslid heeft een handcomputer zodat alle werkzaamheden onmiddellijk geregistreerd kunnen worden.

Met SPF wordt op dit bedrijf jaarlijks qua medicatie 33 euro per zeug en 1,5 euro per big bespaard.

is dat echt wel nodig”, geeft hij aan. “Om de selectie in goede banen te leiden vragen we de index van onze zeugen en de beren die in het KI-station liggen op. Vervolgens wordt er een relatieschema opgesteld en krijgen we een index voorgesteld van onze toekomstige kruising. Alle gegevens worden elke week verwerkt in de databank van Danbred in Kopenhagen.”

Voeren naar Deens model

Toch is niet alles zonder slag of stoot gegaan. Met het voederschema bijvoorbeeld zat het bij de start niet helemaal goed. “Bleek dat we te ruim aan het voeren waren”, vertelt Bart. “Toen ik vaststelde dat de spekdikte de laatste 10 dagen van de dracht nog toenam en de voederefficiëntie van de SPF-dieren dus nogmaals bevestigd werd, waren we verplicht meer informatie in te winnen. We namen contact met Per Larsen, de voorzitter van de European Pig Producers waarvan we ook lid zijn. Samen met Ingace Deleersnijder (Bivit) en Jan Meerschman (PKS) zijn we met de wagen tot bij Per in Denemarken gereden voor een omstandige uitleg over zijn ervaringen met het voeren van de Danbred-zeug. Blijkt dat de Denen de EW van het voeder in het begin laag en vlak houden en, met de vitaliteit van de biggen voor ogen, pas optrekken op het einde van de dracht. Verder doen ze er alles aan om in de kraamstal zoveel mogelijk voer in de zeug te krijgen.” Na het bezoek aan zijn Deense collega paste Bart het voerschema als volgt aan:

- drachtvoer van dag 6 tot dag 85 (voorheen

- slechts tot dag 46);
- hoogdrachtvoer van dag 86 tot dag 110;
- werpvoer van dag 110 tot na het werpen;
- lactovoer van dag 118 tot na het spenen
- dekvoer.

Verder werd er ook ingegrepen bij de grondstoffen. In het brijvoer wordt er meer pulp gebruikt en nu ook draf plus snijmais toegevoegd. Concreet werd het gehalte aan ruwe celstof verhoogd, terwijl de energie-inhoud werd verlaagd.

Teamwork

Een bedrijf met 1.600 zeugen krijg je uiteraard niet rond zonder personeel. Bart en Bénédicte beklemtonen dan ook dat de huidige zeer mooie productiviteitsgraad het resultaat is van hecht teamwork. Het bedrijf draait vandaag met 3 voltijdse werknemers: een Fransman, die weliswaar al vele jaren in België woont, en 2 Polen.

“Bénédicte en ikzelf beperken ons vandaag grotendeels tot de controlerende functie”, geeft Bart aan. “Toch zijn we nog goed voor een kwart van de arbeid. Wij bekommeren ons vooral om de biggenbatterij, het verleggen in de kraamstal, de selectie van de opfokzeugjes, het opstellen van relatieschema’s en het scannen.”

De dagelijkse leiding is in handen van Philippe (44), een man met vele jaren ervaring op zeugenbedrijven. Zo was hij destijds te werk gesteld op het Topigs SPF-bedrijf in Meuse (Frankrijk). “Hij is een zeer belangrijke schakel

Tabel: Vergelijking kost diergeneesmiddelen

Traditionele varkenshouderij	Met SPF-dieren
Vac 10,7 euro per zeug	Vac 5,06 euro per zeug
Med 56,94 euro per zeug	Med 29,92 euro per zeug
Vac 1,05 euro per big	Vac 0,46 euro per big
Med 1,53 euro per big	Med 0,63 euro per big
	Ijzer via drinkwater 0,29 euro/big
	Analysekosten 10,61 euro per zeug

Bart en Bénédicte met hun team, de 2 Poolse arbeiders en, helemaal rechts, de bedrijfsleider Philippe.

Het mooie resultaat zou uiteraard onmogelijk zijn zonder de inzet van een couveuse.

in de ketting”, getuigt Bart. “Hij staat in voor het opvolgen van de brijvoeding, de dek- en drachtstal, de opfok en het vaccinatiebeleid (o.a. tegen Glässer, coli, Vlekziekte en Parvo). Van thuis uit logt hij regelmatig op het systeem in via zijn laptop.”

“Bij de bouw hebben we ervaren hoe werkzaam Polen zijn. Vandaar dat we open stonden om met deze werkrachten aan de slag te gaan. We bezorgden hen een werkkaart en hebben uiteraard ook de andere verplichtingen geregeld”,

Nog meer snufjes

We merkten het vorig jaar al op: in de dek- en drachtstallen werden er speciale lichtstroken aangebracht. Voor de verlichting opteerden de Moutons voor metaalhalide lampen aangestuurd door schemerschakelaars. Met oog voor **energiebesparing** werden de oorspronkelijke lampen in de kraamhokken inmiddels vervangen door spaarlampen. “Het verbruik kon aldus teruggebracht worden van 45.000 tot 35.000 kWh. Dat in combinatie met het aangeven van het juiste moment waarop de stekker uit het stopcontact moet, levert op jaarbasis een serieuze besparing op”, weet Bart.

Herinneren we er tevens aan dat de stal verwarmd wordt door **verbranding van hout (biomassa)**. Afgelopen jaar werden ruim 350 ton houtkrullen aangevoerd. “Mochten we vandaag met stookolie verwarmen, dan zou onze verwarmingsfactuur 20.000 euro zwaarder wegen”, berekende Bart Mouton.

In de dekstal merkten we ook de **Contact-O-Max** op, een rijdende berenkooi die toelaat de zoekbeer tijdens het dekken netjes voor de zeugen te houden. “Dat is de Rolls Royce van onze dekadefdeling. Hij laat toe de zeugen te stimuleren met een maximaal werkcomfort voor Philippe, de inseminator van dienst”, zegt Bénédicte.

En vermelden we tot slot dat dit bedrijf ook gebruikmaakt van een **robot om te reinigen**. Daarover wil Bart het volgende kwijt: “De robot geleverd door Schippers, reinigt in zijn eentje en zonder supervisie 20 kraamhokken in ongeveer 1,5 uur. Dat is fantastisch natuurlijk, ware het niet ... dat gebruik van de robot een nauwgezette programmering vraagt. Je moet elke beweging minstens een keer voordoen. Bijkomend veronderstelt regelmatig gebruik dat er op het bedrijf voldoende identieke afdelingen en hokken zijn. Dat is meestal de grootste belemmering.” ←

vertelt Bénédicte. “Wat de varkenshouderij betreft hebben de Polen bewezen dat je ze op een maand erg veel kan aanleren. Vandaag zijn ze elk verantwoordelijk voor een groep kraamzeugen. We hebben ze geleerd om al hun handelingen en opmerkingen op hun handcomputer bij te houden (elk personeelslid heeft een handcomputer, een Psion met pocketceres, redactie). Daar zijn ze nu bijzonder fier op. Ze zijn dankbaar dat ze verantwoordelijkheid mogen dragen.”

Besluit

De zeugen en biggen in de etagestal doen het dus zeer goed. De SPF-status heeft zijn nut bewezen. Doelstelling voor 2008 is 50.000 biggen te produceren. “Dat is dan 5 biggen per gepresteerd uur arbeid”, klinkt het. ←

* Lees: *Varkensstal met verdieping – Varkensbedrijf augustus 2006 – p. 14.*

Bedrijfsprofiel

- Bart en Bénédicte Mouton-Dobbels baten in Lochristi (Oost-Vlaanderen) een zeugenbedrijf (M+ pigs) uit met 1.619 plaatsen. De dieren worden gehouden in een tweewekensysteem. Ze zijn gehuisvest in de enige etagestal die België op dit moment rijk is. In augustus 2006 werd het bedrijf bevolkt met Danbred SPF-zeugen.
- Samen met zijn vader Raf Mouton baat Bart in Poelkapelle (West-Vlaanderen) tevens een vleesvarkensbedrijf uit (NV Lingier). Er is plaats voor 4.750 vleesvarkens en 700 biggen, sinds vorig jaar, allen van SPF-signatuur. De dieren worden aangevoerd vanuit Lochristi.

Raf en Bart Mouton namen het bedrijf Lingier in 2002 over. Zodra de verlenging van de milieuvergunning verworven was gaven ze groen licht voor een grondige renovatie.

Het bedrijf Mouton weet een deel van de SPF-biggen ook in eigen beheer af te mesten. Samen met zijn vader Raf Mouton baat Bart in Poelkapelle (West-Vlaanderen) immers ook een vleesvarkensbedrijf uit. Op welgeteld 4.185 m² benutbare staloppervlakte zal de balans van 2007 wellicht worden afgesloten met een totale vleesproductie van 1,6 miljoen kilogram varkensvlees. “Daarmee is de grens van 400 kg vlees per m² in zicht”, illustreerden ons Raf en Bart Mouton.

“De voedercoëfficiënt en de groei zijn twee parameters die ik hanteer om mijn voederinstallatie (ook op dit bedrijf gaat het om brijvoer, redactie) te optimaliseren”, zegt Bart. “Maar als het om rentabiliteit gaat reken ik gewoon ‘output minus input’ per vierkante meter stalruimte. Net zoals ze dat in de pluimveehouderij gewoon zijn.” Traditionele vleesvarkensbedrijven moeten het vandaag naar verluidt met 230 tot maximaal 270 kg per m² stellen. Hoe geraakt Mouton dan aan bijna 400 kg? *Varkensbedrijf* was (gezond) nieuwsgierig.

Renovatie

Vader en zoon Mouton namen het bedrijf Lingier in 2002 over. Zodra de verlenging van de milieuvergunning verworven was gaven ze groen licht voor een grondige renovatie. De 12 identieke vleesvarkensstallen werden met elkaar verbonden via een centrale gang met centrale afzuiging die leidt naar 5 luchtwassers. Er werd omgeschakeld van droogvoer naar brijvoer. Een systeem van multifasevoeding

Groei-potentieel SPF-biggen noteert ruim 400 kg vlees per vierkante meter

Om de 4 weken plegen Bart en Raf overleg met hun nutritionist (Ignace Deleersnyder), de dierenarts (Alain Vanneste), de adviseur van PKS (Jan Meerschman) en hun bedrijfsleider (Johan Vanhove).

De kosten voor medicatie werden op dit SPF-bedrijf afgelopen jaar, het ontwormen inbegrepen, gecijferd op 0,86 eurocent per vleesvarken.

In een standaard vleesvarkensstal is 3 tot 4 euro een normaal kostprijsniveau.

“Een groeisprong van 150 kg vlees per vierkante meter!”

TEKST EN BEELD: FRANKY DE LETTER

voorziet de dieren op de gepaste leeftijd van één van de 5 rantsoenen.

“Hoofddoel van de renovatie was uiteraard een grotere rentabiliteit”, geeft Bart aan. De excell-file op zijn draagbare computer leert ons dat de vleesproductie vanaf 2003 evolueerde van 240 (in 2003 en 2004) naar 250 en zelfs 275 kg vlees per m² (in 2005). “Verder geraakten we echter niet. In 2006 besloten we dan ook tot een depop-repop. Tussen juli en september werd het bedrijf leeg gedraaid. Na een leegstand werden in september 2006 de eerste SPF-biggen geleverd, aanvankelijk rechtstreeks vanuit Duitsland. In week 13 van dit jaar konden we voor het eerst SPF-biggen uit Lochristi opzetten.”

Wegen is meten

Om de 14 dagen wordt een representatief deel (twee groepen van 14 stuks) van de dieren gewogen. Uit de resultaten van die nauwgezette opvolging blijkt dat de vleesvarkens ruim 85 kg zwaarder werden op amper 95 dagen.

“In acht genomen dat de varkens precies 4,185 m² ter beschikking hebben en gegeven dat uit alle cijfers blijkt dat we 2007 – het eerste jaar met SPF-biggen – zullen afsluiten met een productie van 1,6 miljoen vlees, halen we dus een rendement van 382 kg vlees per vierkante meter”, zegt Bart. “De gegevens van de jongste groepen wijzen dat we in 2008 volop zullen evolueren naar 400 tot zelfs 406 kg vlees per m².”

Ook hier teamwork

Bart en Raf hebben de goede gewoonte om alle vier weken, met name na de weging van de dieren, met het team rond de tafel te gaan zitten. Voorafgaand wordt uiteraard een rondgang gemaakt. Dierenarts Alain Vanneste, nutritionist Ignace Deleersnyder (Bivit), Jan Meerschman (PKS) en de eigenlijke bedrijfsleider Johan Vanhove, bespreken dan in hoeverre het dagdagelijkse management moet worden bijgestuurd.

Hoofdzak voor Bart is het handhaven te allen tijde van een strikt productieschema.

“De overstap naar SPF-dieren verklaart immers slechts een deel van de groeisprong”, maakt de varkenshouder duidelijk. “Het gunstige effect van de renovatie en vooral, het aanhouden van strenge opzet- en afvoerdata hebben ook hun steentje bijgedragen. Vandaag is het productieschema zo gepland. Varkens opgezet in week 12 worden in week 25 op de vrachtwagen geladen. Dit wordt bijgestuurd door de 14-daagse wegingen. Hoe dan ook moeten de dieren na 13 weken richting slachthuis. Dat schema handhaven laat toe de kosten te drukken en tegelijk een maximale productie vlees per vierkante meter na te streven.”

Gezonde dieren

Jaarlijks is er op het bedrijf voorzien in een leegstand van 14 dagen inclusief reinigen, ontsmetten en opwarmen.

“In nog al te veel vleesvarkensstallen wordt dit nog over het hoofd gezien”, getuigt de dierenarts. Hij bevestigt ook dat er op dit bedrijf nog nauwelijks naar medicatie dient te worden gegrepen. “Een manke poot niet te na gesproken, wordt hier weinig gespoten. De kosten voor medicatie werden afgelopen jaar, het ontwormen inbegrepen, gecijferd op 0,86 eurocent per vleesvarken. In een standaard vleesvarkensstal is die factuur meer dan drie- tot zelfs viermaal hoger. Ga er maar van uit dat 3 tot 4 euro een normaal kostprijsniveau is.”

“Belangrijk is ook”, merkt de nutritionist op, “dat de groeisprong van 150 kg per vierkante meter gerealiseerd werd met behoud van de conformatie.” Ook dat is uiteraard geen vanzelfsprekendheid. De cijfers van de Vion-slachtlijn in Druten bewijzen het echter. 94 procent van de vleesvarkens vertoonde geen karkasafwijkingen en 95 procent geen orgaanafwijkingen. “Varkens uit de gangbare praktijk kampen hier met waarden van respectievelijk 60 en 70 procent”, besluit Bart Mouton.

